

ניסיון לפוצץ גשר בלבנון: הפעולה בראס אל-ביידה (13-14 במאי 1948) מזכרונותיו של אמנון לב

בתחילת מלחמת השחרור הוצבתי עם חברים נוספים מהפלי"ם לעבודה בנמל חיפה במקום פועלים ערבים שעזבו. אני הייתי רב מלחים על גוררת גדולה בשם "ראש" (אחת משתיים) שתפקידה להכניס אוניות לנמל. שם הגוררת השניה היה "סטדי". פיקד עלינו קפטן רוסי לבן שהיה כל הזמן שתוי, כך שכל העבודה נפלה עלינו.

יום אחד אסף אותנו עמוס בן צבי מכל פינות הנמל על מנת לצאת לפעולה בלבנון, כזו שתאפשר לכוחות צה"ל לפעול ולכבוש את עכו. היינו שלושים איש, ועלינו על הספינה. חמישה עשר איש ואני בתוכם קבלו טומיגנים, וחמישה עשר האחרים קבלו כל אחד שק עם חומר נפץ.

יצאנו להפלגה, והגענו בלילה למוצא נהר הליטאני¹ שעליו היו שני גשרים: גשר רכבת וגשר כביש שהובילו שניהם לישראל. אנחנו, אנשי הטומיגנים, ירדנו מהספינה לסירת גומי, חתרנו, ומשכנו אחרינו חבל שנקשר לחוף. עלינו במעלה הסלעים כשאנחנו משאירים מאחורינו שלושה אנשי "חולית החבל", שמתפקידם היה להחזיר את סירת הגומי לספינה לצורך הורדת אנשי חומרי הנפץ. מצאנו את הגשרים, ובעזרת כלי עבודה קטנים חפרנו מקומות להניח בהם את חומרי הנפץ. קבוצת חומרי הנפץ הופיעו במעלה הסלעים רק אחרי שלושת רבעי שעה.

באותה עת עצמה הגיעו עשרות משוריינים של צבא לבנון עם פרוג'קטורים ומקלעים והתחילו לירות לכל עבר. ואז ניתנה לנו פקודת נסיגה. ירדנו דרך המעבר הקשה שבין הסלעים לסירת הגומי, וכשהגענו אליה, החלו המשוריינים לירות עליה ולפגוע בה. עלינו על הסירה, ועוד לפני שהתחלנו לזוז, נשמעה צעקה מהחוף שיש פצוע. קפצנו ארבעה חבר'ה בחזרה לחוף, משכנו אתנו את הפצוע לסירה, ובלי נפגעים נוספים הגענו לספינה בחסות החשכה וחזרנו עם שחר לנהריה.

בנהריה חיכו לנו המוני תושבים עם אוכל ושתייה, אולם אנחנו הרגשנו טעם רע של כשלון. בשעות הצהריים החליטו המפקדים לשוב לזירת האירוע בלבנון ולראות מה נעשה שם. הסווינו את הסירה בעזרת ענפי אקליפטוס, שעליהם מתחנו רשת דייגים כדי להידמות לספינת דייג. ההפתעה הגדולה חכתה לנו במקום האירוע: הצבא הלבנוני חשש שנחזור לתקוף את הגשרים, ולכן ביצר את המקום עם כל אותם המשוריינים שהביא.

הבנו שמטרת הכוחות הלבנוניים להגיע לעכו ולמנוע את כיבושה לא צלחה. כך שנכון לומר שהפעולה שלנו אמנם נכשלה, אבל המשימה הושגה, כי הלבנונים הרתוקים לגשרים לא יכלו להפריע ולמנוע את כיבוש עכו על ידינו.

¹ טעות של אמנון: מדובר בנחל מצפון לראש הנקרה